

چکیده :

افزایش جمعیت شهر نشین و انباشت ثروت و سرمایه در آن و عدم تعادل و توازن در تقسیم منابع و بیشتر شدن فاصله در درآمد بین ساکنین شهرهای بزرگ و اطراف دور و نزدیک آنها ، موجب ایجاد جاذبه در شهر و ایجاد دافعه در مکانهای غیر آن و در نتیجه افزایش مهاجرت به شهرها میشود . مهاجرین وارد شده به شهر اغلب به دلیل مسائل اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی نتوانسته اند بطور مناسب در شهر ها جای گیرند . لذا در اثر این ناهماهنگی و ناهمخوانی پدیده ای به نام سکونتگاههای غیر رسمی شکل میگیرد . اسکان غیر رسمی معرفی نوعی از سکونت در مکان های خاصی از شهر می باشد که افراد ساکن در آنها در شرایط متفاوت و پر مشکلی زندگی میکنند و حل مشکلاتشان نیاز مند توجه و بر نامه ریزی ویژه میباشد . در تبیین کلی این پدیده کالبدی ، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ، به علل ساختاری مانند نابرابری در فرصت ها ، توزیع منابع ثروت و در آمد در جامعه اشاره میشود که در فر آیند رشد و توسعه به شکلهای عدم تعادل منطقه ای، شهری و روستایی ظهور کرده است. اسکان غیر رسمی در کشور های کمتر توسعه یافته از شدت بیشتری برخوردار بوده و متعاقب آن مشکلات و مسائل حاد تری را به همراه داشته است . از جمله این مسائل می توان به تخریب محیط زیست ، افزایش فقر و فاصله طبقاتی ، کاهش سطح زندگی ، وجود محیط شهری نامناسب و بورس بازی زمین اشاره کرد . برای حل این مشکل و ساماندهی سکونتگاههای غیر رسمی رهیافت های مختلفی نظیر تخریب و پاکسازی ، مدارا و به رسمیت شناختن حقوق ساکنین سکونتگاههای غیر رسمی و همچنین رهیافت تامین زمین و خدمات برای آنها به کار گرفته شده است . از آنجا که این رهیافت ها نتوانسته اند مشکل ایجاد و گسترش سکونتگاههای غیر رسمی را حل کنند ، رهیافت ارتقاء کیفیت محیطی به عنوان رهیافتی نو در جهت ساماندهی سکونتگاههای غیر رسمی از سال ۱۹۸۵ میلادی در کشور های آمریکای لاتین ، آسیا و آفریقا بکار گرفته شده که تجارب بکار گیری سیاست های اجرایی آن نسبت به سایر رهیافت ها بسیار موفقیت آمیز تر بوده است . این رساله در پی آنستکه با بررسی اصول و مبانی نظری رهیافت ارتقاء کیفیت محیطی ، آن را در محله قائمیه در منطقه ۵ شهر اصفهان بکار گیرد.

Abstract

Increasing urban population and accumulating wealth and capital in cities and unbalancing in distributing of resources and increasing the gap of income between big cities residents and surrounding of the cities, result in cities attraction and other places repulsion and consequently increase migration to the cities .because of economical, cultural and social problems the migrants could not reside in cities so as the result of this inconsistency informal settlement phenomenon is formed. Informal settlements demonstrate kind of occupancy in special places of cities that the people, who live in them, have different and difficult condition and solving their problems need attention and planning. For explaining this social, economical and cultural phenomenon (informal settlement) is pointed to basic reasons in society like unbalancing in opportunities, wealth and income that, in the process of developing, are emerged in regional, urban and rural unbalancing forms.

Informal settlement in developing countries has high intensity and following that result in more problems. The examples of problems are: natural environment demolition, increasing poverty, class distinction, decreasing life level and unsuitable urban environment. For solving these problems and ordering informal settlement different approach are used. For example: the demolishing and clearance approach, the accepting of informal settlement resident rights approach and the providing land and services approach.

Since these approaches could not solve the informal settlement creation and extension problems, urban upgrading approach, as a new approach has been used in some countries in Asia, Africa and Latin America since 1985 to order informal settlement, which using experience of executive policies of this approach, in proportion to other approach has been more successful.

In this dissertation the principles and bases of urban upgrading approach is survived and is used in Ghaemie neighborhood in Esfahan.